

Tanımı: Kuduz tüm sıcakkanlılarda görülen bulaşıcı, sinirsel bozukluklar ile karakterize öldürücü viral bir hastalıktır.

Enfeksiyonun kaynağı ve Bulaşma yolu: Doğada enfeksiyon zincirinin ilk halkasını vahşi

hayvanlar oluşturur. Bunlar tilki, kurt, çakal gibi vahşi etoburlardır. Kuduz virüsü taşıyan vahşi hayvanların evcil köpek ve kedileri özellikle köylerde çoban köpekleri, bekçi köpeklerine saldırarak hastalığı bulaştırmasıyla enfeksiyon yerleşim bölgelerine sıçrar. Bu şekilde kuduzla yakalanan kedi ve köpekler insanlar ve diğer hayvanlar için tehlike oluşturur. Yine enfekte vahşi hayvanların direkt insanları ısırmasıyla da insanlar hastalığı alabilir. Bu grupta enfeksiyon kaynağı olarak tilki, kurt ve çakalın yanı sıra yabani tavşan, sıçan, hamster, kokarca, ayı, yarası gibi hayvanlar da mevcuttur. Hastalığın bulaşması kuduzlu hayvan tarafından ısırılma, tırmalanma veya hayvanın salyasının açık yara veya çizik bulunan ellerine veya vücudun başka bir bölgesine bulaşmasıyla gerçekleşir.

KUDUZ İHMAL EDİLEMEYECEK TEHLİKELİ BİR ENFEKSİYONDUR

Her ısırık vakası önemsenmeli en kısa sürede sağlık kuruluşuna müracaat edilmeli,

asla ihmal edilmemeli, zaman geçirilmemelidir.

Hayvan tarafından ısırılma durumunda yapılması gerekenler:

- 1- Hemen bir sağlık kuruluşuna müracaat edilir. Tedaviye 48 saat içinde başlaması gereklidir.
- 2- Sağlık kuruluşuna gidinceye kadar:
  - a- Isırık yarası %20'lik sıvı sabunla bu yoksa normal sabunla bolca yıkanır.
  - b- Bu arada kişi yaranın üzerini (bez veya tampon ile) kapatmamalı yara açık kalmalıdır.
  - c- Kanama varsa durdurulmaya çalışılmamalı özellikle yaranın üzerine tampon yapılmamalıdır. Böylelikle ısırık bölgesine bulaşan virüsün akan kan ile mümkün olduğunca uzaklaştırılması sağlanır.
- 3- Sağlık kurumunda gerekli müdahale ve tedavi yapılır. Derhal kuduz anti serumu ve kuduz aşısı ile tedaviye başlanır. Anti serum tek doz, aşı 0.-3.-7.-14.-30.-90. günlerde 6 doz yapılarak tedavi tamamlanır.

Hastalıktan Korunma: Hastalıktan korunma aşılama ile olur. Herkes kuduz aşısı yaptırmalıdır. Özellikle risk grubundakiler; veteriner hekimler, evde hayvan besleyenler, hayvancılıkla uğraşanlar, avcılar mutlaka aşı yaptırmalıdır. Korunma amacıyla 3 doz aşı 0.-7.-21 günlerde yapılarak başlanır. Bir yıl

sonra 1 doz tekrar edilir. Daha sonra 3 yılda bir 1 doz tekrar edilir.

KUDUZA KARŞI UYANIK OLUN

Bir hayvanın kuduzlu başka bir hayvan tarafından ısırılmasıyla hastalık belirtilerinin ortaya çıkmasına kadar geçen süre genellikle 2-8 haftadır. Bazen bu süre 6 ay-1 yıla kadar uzayabilir. Hastalık belirtileri ortaya çıkmadan önce de hayvanlar kuduz mikrobunu bulaştırırlar. Yani sağlıklı görünen bir hayvan da hastalığı taşıyor olabilir. Bu yüzden her türlü ısırılma ve tırmalanma olayında hemen sağlık kuruluşuna müracaat edilmelidir.

Ayrıca ısırık vakası ihbar edilmeli gerekli tedbirlerin alınması istenmelidir.

Hayvanlardaki kuduz belirtileri nelerdir?

İlk klinik belirtiler durgunluk ve isteksizliktir.

Köpeklerde ürkeklik ve korkaklık gözlenir.

Hayvanlar loş yerlere saklanmayı sever, kediler dolap ve kanepelere altına saklanır.

Hayvan ısırık bölgesini kaşır, tırmalar hatta ısırır.

Gıda niteliğinde olmayan maddeleri ısırır ve yerler.

5. günden itibaren saldırganlık başlar.

Bilinç kaybolur, sahibinin emirlerini dinlemez.

Her şeye saldırır, her önüne çıkan canlıyı ısırır. Ağızdan bol salya akar.

Maksatsız havlama ve miyavlama vardır. Ses kısıklığı gözlenir.

Son dönemde felçler gelişir.

Önce yüz ve çene felci daha sonra bacaklarda felç oluşur.

Felç tüm vücuda yayılır, 1-2 gün içinde ölüm görülür.

Bu belirtilerden bir yada birkaçını çevrenizdeki bir hayvanda gözlediyseniz çok dikkatli olmalı hayvandan uzak durmalı ve ilgili birimlere ihbarda bulunmalısınız. Bu amaçla köylerde muhtarlıklara veya jandarmaya kentlerde polise veya Tarım İl ve İlçe Müdürlüklerine ihbarda bulunabilirsiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

AFYONKARAHİSAR İL VE İLÇE TARIM MÜDÜRLÜKLERİ

Afyonkarahisar İl Tarım Müdürlüğü
Santral — 213 71 00

İlçe Müdürlükleri

Başmakçı	4113177	İhsaniye	2715008
Bayat	4912244	İsçehisar	3413717
Bolvadin	6126376	Kızılören	5717307
Çay	6312018	Hocalar	5512278
Çobanlar	2612486	Sandıklı	5125057
Dazkırı	4213010	Sincanlı	3117010
Dinar	3536047	Sultandağı	6561025
Emirdağ	4412032	Şuhut	7181012
Evciler	4312160		

KUDUZ

